

Eeva-Johanna Eloranta sd

Kirjallinen kysymys kotoutumiskoulutuksen uudistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Työ- ja elinkeinoministeriö nimesi syksyllä 2024 työryhmän valmistelemaan kotoutumispalveluiden uudistamista. Valitettavasti ryhmään ei kuitenkaan kuulunut yhtään koulutuksen asiantuntijaa opetus- ja kulttuuriministeriön edustajaa lukuun ottamatta. Koulutus, erityisesti kielikoulutus, on kuitenkin keskeinen osa kotoutumista ja työryhmän työalaa.

Hallituksen tavoitteena onkin erityisesti kielen oppimisen parantaminen. Kielen oppiminen onkin ensisijaisen tärkeää kotoutumisessa ja työelämään pääsyssä. Valitettavasti kuitenkin näyttää siltä, että hallituksen kaavailemat uudistukset eivät tule vastaamaan tähän tavoitteeseen.

Maahanmuuttajien kotoutumisen kokonaisuus siirtyi valtiolta kunnille vuoden 2025 alkaessa. Viimeisimpien tietojen mukaan kuntien on jatkossakin kilpailutettava kotoutumiskoulutus, joka järjestetään työvoimakoulutuksena. Työvoimakoulutuksena järjestettävä kotoutumiskoulutus ei takaa laadukasta opetusta. Kilpailuttaminen johtaa helposti yritysten pyrkimyksiin kulujensa ja hintojensa minimointiin, joka puolestaan johtaa koulutuksen heikompaan laatuun. Kilpailutus myös jättää kotoutumiskoulutukset muusta koulutusjärjestelmästä erillisiksi. Koulutusten laaduntarkkailuun ei ole olemassa selkeää yhtenäistä toimivaa mallia.

Jos koulutukset olisivat ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön toimijoiden järjestämiä, olisi koulutuksen laatu parempaa ja pedagogisista lähtökohdista suunniteltua. Nämä oppilaitokset eivät kuitenkaan kykene kilpailemaan voittoa tavoittelevien yritysten kanssa, koska niillä on kiinteät opetustilat, pätevät opettajat, aikuiskoulutuksen työehtosopimukset, työturvallisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat sekä yhteistoimintalain mukaiset henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat. Lisäksi oppilaitokset huomioivat tilojen esteettömyyden, turvallisuuden ja yhteydet muihin kotoutumista tukeviin palveluihin.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriön työryhmä on ilmeisesti hahmotellut, että luku- ja kirjoitustaidon koulutus siirrettäisiin takaisin opetus- ja kulttuuriministeriöstä työ- ja elinkeinoministeriön alaisuuteen osaksi kotoutumiskoulutusta. Luku- ja kirjoitustaidon koulutus siirrettiin opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuuteen vasta vuonna 2018. Sen siirtäminen tarkoittaisi myös koulutusta varten ohjatun 12 miljoonan euron rahoituksen siirtämistä työ- ja elinkeinoministeriöön kattamaan hallituksen 15 miljoonan euron leikkaustavoitetta.

Tämä olisi merkittävä lisäleikkaus kansanopistoille, mikä tarkoittaisi opistojen alasajoa ja jopa 250 opettajan työttömyyttä. Kansanopistot ovat olleet merkittävässä haasteissa jo hallituksen aiempien leikkausten takia. 16.1. julkaistussa Valtion kotoutumisen ohjelmassa vuosille 2024—

Kirjallinen kysymys KK 8/2025 vp

2027 todetaan, että yksikanavarahoituksessa turvataan kansanopistojen rooli osana kotoutumisen palveluja. Kuitenkin jos luku- ja kirjoitustaidon koulutus siirretään opetus- ja kulttuuriministeriöstä työ- ja elinkeinoministeriöön, kansanopistoja joudutaan lakkauttamaan, kun opetus- ja kulttuuriministeriöstä leikataan 12 miljoonaa euroa kansanopistojen rahoituksesta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo varmistaa kotoutumispalveluiden uudistuksessa pedagogisesti laadukkaan kotoutumiskoulutuksen ja

aikooko hallitus leikata kansanopistojen rahoituksesta säästötavoitteensa saavuttamiseksi?

Helsingissä 7.2.2025

Eeva-Johanna Eloranta sd